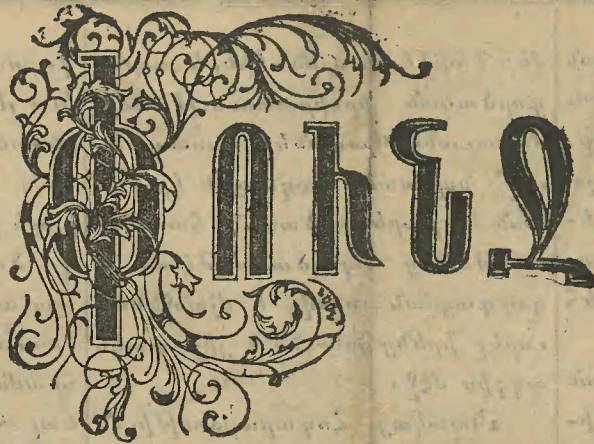

Փոստը ՇԱՐԱՐՈՐԻՆ օրերը կը հրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագրեմն է երկու և կես արծաթ Մեծիս կանխիկ վճարելի , քի՛ մայրաքաղաքիս և իւր արտաքինաց և քի՛ գաւառաց համար :
Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կը հրատարակուի :
Հատը 40 փարայ է , և կը գտնուի մասնաւորապէս Պանդե-Գաբու ջրավաճառ և գրավաճառ Պողոս և Յակոբ աղայից խանութները :

Ծանուցման տողը 3 դարու է մէկ անգամի համար : Աւելի ամառ կըլլայ աւելի անգամներ համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ եւ գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալադճյանի Կ. Պոլիս Պալատ-Բազար Նաֆ-Խի խան վերի յարկ քիւ 16 :
ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pountch
—16 Nafie-Han, Balouk-Pazar 16—
CONSTANTINOPLE

ԽՄԲԱԳՐՈՐԻՆ ՓՈՒՆՉԻ
Մաքսնոց, Տօնացոց, Կոնստանդնուպոլիս
Կոնստանդնուպոլիս Ժողովուրդի Իմանալով որ , մայրաքաղաքիս և գաւառաց մէջ ուրեք եկեղեցականք Մաշուկի և Տօնացոցի նշանակած ընթացքէն խոտորելով՝ եկեղեցական արարողութիւններն տարբեր կերպիւ կը կատարեն , - որոշած է չըլաբերականաւ պատուիրել որ այսուհետեւ ճշգրիտ հետեւին Մաշուկի և Տօնացոցի , և եկեղեցեաց մէջ եկեղեցական ժամերգութեանց ու արարողութեանց միօրինակութիւն լինի : Կոնստանդնուպոլիս Ժողովուրդի Իմանալով որ , և պատժական տնօրինութիւններ ալ կը լինին՝ սահմանեալ ընթացքէն դարձեալ խոտորդ եկեղեցականաց համար յայտարարեալ ժողովուրդական մեծ գաղթականութեան պատճառ կը լինի եկեղեցական արարողութեանց տարբեր տարբեր կատարուիլն :
Կառավարիւմը այս առթիւ որ Կոնստանդնուպոլիս Ժողովուրդի Իմանալով չըլաբերականաւ մ'ալ ծանուցանէ մայրաքաղաքիս և գաւառաց կը ղերին թէ՛ կաթողիկոսական և պատրիարքական կոնգրատաց ընթացքով որպիսի եղանակաւ պիտի լինի եկեղեցեաց մէջ : Կառուար համարած եմք առավարիւ զայս , որովհետեւ կըստուգեմք որ Ամեն Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր վերջին Կոնգրատաց , որոյ պատուականութեան վերայ նախորդ թերթով բաւական ծանօթութիւն հրատարակեցինք , և որոյ ամբողջ պատճենն կը տեսնուի առ ձեռն թերթիս մէջ , - անցեալ կիրակէ մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց մէջ զանազան կերպիւ կարգադրուած է : Եկեղեցեւոյ մը մէջ քահանայն իրեն յատուկ տեղէն մագիւ չափ չընդունոյ մէջ սեղան հանք կարգադրուած են , եկեղեցեւոյ մը մէջ ալ եկեղեցական երգով և թափուրով պահարանէն իսկական բարձրացուցեր կարգադրուած են , և քարոզիչն բացատրեն և միևնոյն մտքը յորդորեն ուղղուած է , և այլն : Զայս ամենայն լսած է ի հարկէ Կոնստանդնուպոլիս Ժողովուրդի Իմանալով՝ մեծ անկարգութիւններ են : Անհրաժեշտ պարտ է հրահանգ մը տալ , որ ուրիշ անգամ այսպիսի ծանր և անհաճոյ անկարգութիւնք և գաղթականութիւնք տեղի չունենան : Ծառ կը ցաւիմք արդարեւ , նկատելով որ այսպիսի անկարգութեանց վերայ խօսելու դժուար չարժանիքներ կը տրուին :

Թղթակցութիւն Փոստի
Բաբերդ . 3 Նոյ . 1894 : -
Լուսիննի գիւղ . - Բաղաբէս 6

Ժամ հեռու արեւելեան լեռանց և բլրոց մէջ 100 էն առաւել Հայ և միայն 3-4 Մահմետական ընտանեօք գիւղ մ'է : Փոքրիկ լեռնադաշտ մ'է՝ ուր բնակութիւնք քիչ բացառութեամբ , խոճածաճ տեսք մ'ունին այն գեղեցիկ տափարակին վերայ , որոյ շրջապէս կը կառուին երգերը կը լսուին : Գիւղս օդաւէտ է . անընդհատ կը շնչեն հովեր , որք՝ կարծես՝ բոյն դրած են ի խորս անձաւուտ ձորոց . բայց չեմք կրնար ուրանալ փողոցներու անմաքրութիւնը , որ թէ և մեր բոլոր գիւղերուն յատկութիւնն է , սակայն չափազանց կը գտնեմ ժողովուրդեան մը համար , որ մանուկ հասակէն գրեթէ բոլորը ի Կ. Պոլիս կը վարեն կեանք , չէ թէ այլու նման խոնաւ նկուղներու մէջ , այլ իբրեւ պաշտական գործաւորք յատուկ տեղեր ունին , ուր բաւական կոկիկ և մաքուր կը գտնուին և կը ճաշակեն : Այս առանձնաշնորհն կը պարտին Պաշտան Ամիրային : Հանգուցեալն իւր նախնեաց բնագաւառին բարերարելու գիտեմք Լուսինքնի քանի մը ընտանեաց Անպար-ուշաղը անուամբ մշտնջենական գործ և պատշաճ թոշակ մը յատկացնել կը խնդրէ Վեհ Սուլթան Մահմուտէ , և այն օրէն ցարդ կը վայելեն այդ բարեբը : Ամիրայն « մեր տղայք » կը կոչէր Լուսինքնիները . նուիրական է այդ բարբառ այն խոնարհամիտ և վեհ ընտանիքին : Գիւղէն 1/3 ժամ անդին հիւսիս արեւմուտք , մեծաւոր դիրքով Ս. Տաճար մը զմեզ կը հրաւիրէ : Ս. Լուսաւորիչ վանքն է , յեցեալ բլր մը ոտքին , ուր շուրջերու աւազան մը տաճարին ներքեւէն իւր ընթացքը դէպ ի գիւղ կուղղէ , և առու մը ձևանալով՝ երեք ջրաղացներու ջուր կը հայթայթէ . ջուրը դառն է և տնական կարելու պիտոյից համար անգործածելի : սակայն Լուսաւորիչ երիտասարդ ուստաւորներ չեն դանդաղիր լուգարան մը դարձնել աւազանն , որ դժբաղդաբար Ս. Տաճարն մի օր փլուցանել կըսպառնայ , այժմէն իբրեւ սովեալ մը ուտելով յատակի հողերն՝ որ վար լինելով գետնափոս մը կազմած են : Ծեր մը պատմեց թէ՛ հոգեւոյս Ամիրայն՝ այս վանքին համար իբր հատուկ աղբիւր՝ ընդարձակ աղբարակ մը գտնել ուղեր է և զայդ գործադրելէ վերջ 60 հատ խանութ ալ կարնոյ մէջ յատկացնել մտադիր եղեր է . իսկ գիւղին ժողովուրդեան նիւթականը բարեբեւութեալ ապահով միջոց մ'ալ այժմ առեւտուր , կամ այժմ պահելու առավարկութիւն մը ըրած է գիւղացոյց , իմանալով որ գիւղին հողային դրութիւնը լեւնում և

անտառային ըլլալուն համար , երկրագործութիւնը ճոխ չէ : Հոգեւոյսը այս բարեքն ընել ուղած է , զանոնք պանդխտութեան ճիւղներէն միանգամ ընդ միշտ փրկելու համար . բայց Լուսինքնիք իրարու դէմ ունեցած ատեւութեան շնորհիւ անարժան գրեւորուած են Ամիրային շնորհաց և զրկած են Բարեբեւի վիճակն ապագայ վանքէ մը : Այժմ բաղում թշուառութեանց ենթակայ եղած են : Լուսինքնիք բարգաւաճման մէջ ուրիշ թշնամին ալ քաղաքիս քանի մը վաճառականներն են , որ անգուց թողցանելով և տոկոսներով ընկճեցին խեղճ միւսամիտները՝ երբ սոքա 15 տարի յառաջ ի Պոլիս դրամատէր գործաւորներ էին . քանի քանի հարուստ տներ փճացան այդ անողորմներու ձեռամբ : Վերջերս կը ջանան պահպանել գիւղին մեծ անտառը՝ զգալով որ միակ աղբիւր մ'է մնացած իրենց նիւթականի հայթայթման . զի՛ ինչպէս ըսինք՝ ընդարձակ հողերու այս տարածութեան մէջ երկրագործութիւնն աննշան բան մ'է լեռնային ըլլալուն համար : Ոչխար և կովեր ալ կը պահեն , և ո՞վ որ չունի՝ չըլակայ գիւղերու հարուստներէն պայմանաւ վարձու կառնու՝ որովք իւր , պանիր և այլն կը հայթայթեն . սակայն կարծեմ թէ հազիւ իրենց ուտելու կը բաւէ . իսկոտ նուազ բան մ'է քաղաքին մէջ վաճառածին : Շրջակայ գիւղերն՝ Սպերի քանի մը գիւղերն են , ուրիշ երեքք երեքք աւազակաց յարձակում կը կրեն , և երբեմն իրենք քաղցրութեամբ կը ճանբեն , և երբեմն բարեխնամ կառավարութեան չընորհիւ կը հալածուին . այդ-աւազակաց պետին համար էր՝ որ ըսուէ Վսեմ . Կոստակալը թէ՛ « 50 ոսկի պիտի վճարուի գլուխը կտրողին » : Առողջապահութեան վերայ գաղափար մը տալու համար կը յայտնեմ՝ թէ՛ Նէվրուզեան Տ. Յովհաննէս վարդապետ և 2 կաղերու (երկսեռ) անուն գրեց այս գիւղէն : Ինչ որ ալ լինի՝ Լուսինքնի մեզ շատ հաճելի գիւղ մ'է . ճանապարհի երկայնութիւնը , խորոց ու ձորոց ահաւոր լուսնութիւնը , ապառաժներու , այրերու սարսափելի երկիւղը , հին աւուրց աւերակ գոմերը , Ս. Մատուռներու կործանեալ խորհրդաւոր տիրութիւնը մայիսեան դալարապսակ եղերքին վրայ մը տաճութեանց նիւթ են այն ուղերին՝ որ լուսաւորչական ուխտը կատարելու անգոհապ փափաքով կը դիմէ անդր ձիով և սայլ-լերով , հետեակ և ծոմապահ : Ունին մի եկեղեցի Ս. Աստուածածին . հինաւուրց չէնք . վարժաբան մը՝ Ս. Աղաբեան անուն

Այս ցեղ՝ Լուսինքնի մերձ հարաւային կողմը , ձորոյն եղերաց մօտ , հայր և որդի գիւղին Հայ բնակիչներն էին , բազմահարուստ երկրագործ մի , որ 150 տարի յառաջ դէպքի մը երեսէն փճացած է . այժմ հինգ ըուրդ ընտանիք կը մշակեն այդ երկրագործին հողերը , և մաս մ'ալ չըրկայ Հայսայ գիւղի թուրք երեւելի մը ձեռքն է՝ տակաւին Ղազար օղլի յորդոյնամբ : Վարժարանին մատակարարութիւնը քանի մը կրթութեւն անձանց ձեռքէն է . ընկերութեամբ դարունը սերմ կը ցանեն , ձմեռն ալ գիւղին մէջ մանր առեւտուր կընեն և զոյցացած հասոյթէն հազիւ մէկ վարժապետ կը պահեն վեց եօթը ամիս . գոհ եմք սակայն՝ որ այդչափն ալ կայ . զի ուրիշ գեղեր այդ դրութիւնը մոծանելու ջանքեր եղան , այլ ապարդիւն մնաց : Այնոյք քահանայ մը ունին . Տ. Նազարէթ Հայրը՝ որ սիրելի կըրմ'է . ինք և իւր ժողովուրդը կը բնական ուսմանէ շատ կախորժին , այլ աւաճ որ չկատարելագործուիր իրենց այդ սուրբ իղձն , որոյ դէմ մեծ խոչընդոտն է իրենց աղքատութիւնը : Դպիտ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
Քաղաքական ժողովը վերջին նստին մէջ բաւական զբաղեցաւ հրաժարման խնդրով : Հիւանդանոցի Հոգաբարձուք կը հրաժարին . ո՞չ միայն նորընտրեք , այլ և նոքա՝ որ 1878 է հետէ մեծաւ անձնուրութեամբ ու գործով կը վարէին այդ պաշտօնը : Կը հրաժարի նաև Բերայի թաղական յանձնախումբն , որոյ պաշտօնաւարելած է : Ժողովը Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր յանձնեց յորդորել Հիւանդանոցի Հոգաբարձուներն որ դարձեալ շարունակեն : Երանի թէ յաջողէր Նորին Սրբազնութիւնն : Իսկ Բերայի համար տնօրինեց գրեւ առ Գեր . Գարոնիքն որ տեղւոյն աղգային երեւելիները կոչելով իմանայ թէ կուղեն որ Բերայի թաղային հաստատութիւնը տակաւին վարչութեան ընտրեալ յանձնաժողովով մը մատակարարուին , թէ՛ թաղեցիք ըստ սահմանադրութեան ընտրեն թաղական խորհուրդ մը : Բերայի թաղեցւոց երեւելիք անշուշտ դեռ թաղային ընտրութեամբ խորհուրդ մը կազմութիւնը օգտակար չհամարելով՝ Պատրիարքարանի կողմանէ կարգեալ խնամակալութեան շարունակութիւնը պիտի խնդրեն , քանի որ ակներև կան բազմադիմ օգուտք այդ խնամակալութեան :
— Յունաց Ս. Պատրիարքն երկուշաբթի եկեղեցական և աշխարհական երեւելեաց ոմանց հետ ի

փոխադարձ այցելութիւն եկաւ առ Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրն մեր , արժանաւայել մեծարանօք ընդունուեցաւ , և ինչպէս սովոր է՝ սիրոյ և եղբայրութեան յայտարար խօսքեր արտասանեցան երկու կողմանէ :
— Անցեալ շաբաթ օր բազմաթիւ եկեղեցականք և աշխարհականք , պաշտօնաւոր և անպաշտօն , առ պատրիարքական Գեր . Փոխանորդն այցելեցին ի փոխանորդարան և ի բնակարանն , անուան տարեդարձին տոթիւ :
— Խառնուրդի Գալփեան Որբանոցի հաստատութեան 25 ըրտարեդարձի հանգէսը պիտի կատարուի վաղը Որբանոցին մէջ , ընդ նախագահութեամբ Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր :
— Ստանայի մերձակայ Միսիս (Մամեստիա) գիւղաքաղաքէն Հոկտ . 12 թուով առ մեղ ուղեալ նամակէ մը կը տեղեկանամք թէ՛ տեղւոյն Ռուբինեան վարժարանն , որ երկու տարեէ հետէ բաւական գոհացուցիչ վիճակի մէջ կը գտնուէր շնորհիւ փութաւանութեան Աղաճանեան Մեծ . Մուսեղ Էֆէնտիի , այժմ փակեալ է և տղայք օտար վարժարաններ կերթան : Այս վիճակին պատճառ եղան , կըսէ նամակագիրն , քանի մը անձինք , որ առ նախանձու հակառակելով Մուսեղ Էֆէնտիին , վերջապէս յաջողեցան ինքեանք յաջորդել նըմա . սակայն սակաւ ժամանակ ետքը փակեցին վարժարանն ու ցրուեցին դասատուներն : Նամակագիրն կը գովէ զՄուսեղ Էֆէնտի , ծանօթութիւն տալով թէ՛ ընդ Բալուցի է , և 15 տարեէ հետէ ի Միսիս հաստատեալ վաճառականութեամբ կը պարապի , և շնորհիւ աշխատասիրութեան ու գործնեցութեան յաջողած է բարեկեցիկ վիճակ ստանալ և հասարակաց սիրելի հանդիսանալ :
— Բաբերդէ Նոյ . 3 թուով նամակաւ մը կը ծանուցանեն մեղ թէ՛ հրաժարեալ Առաջնորդ Տ. Ամբրոսիոս վարդապետ Հոկտ . 30 ին ի Կ. Պոլիս ուղևորեցաւ , և ընդիջ վարդապետն ալ մօտերս կերթայ . և թէ՛ անցեալ շաբթու ուսեալ և ուսումնասէր անձինք ի Պատրիարքարան տեղեկագրեցին Բաբերդի առաջնորդական վիճակի յետագիւմութեան պատճառներն , և արդ Պատրիարքարանէ կըսպասեն կարելու տնօրինութիւններն :
— Էջմիածնի Սինոդի նորընտիր անդամներէն Գեր . Տ. Գրիգոր Եպիսկոպոս Աղուանեանց , ինոր պաշտօնավայրն ուղևորելէ յառաջ , նախորդ ամսոյ 27 ին , Դանձակի հասարակութեան կողմանէ չքեղ ճաշով մը մեծարուեր է :

կայ գտնուել են տեղւոյն եւրոպական 70 ի չափ ազգայինք։ Նորին Գերապատուութիւնն 1000-ական ռուպլի նուիրել է այս առթիւ Գանձակի երեք ծխական վարժարանաց, և այլ ուսումնական անձինք ալ հետեւելով նորա օրինակին՝ 1400 ռուպլի չափ գումար մը գոյացրել, և որոշուել է՝ սոյն դրամին տոկոսով նոյն վարժարանաց մէջ չքաւոր մանկանց ուսումնաւ տալ յանուն Աղուանեանց Սրբազանի։

— Մոսկուայի Լազարեան ճեմարանի հաստատութեան 76 ամեայ տարեգարձը տօնուել է նախորդ ամսոյ 24 ին, վայելուչ չքաւոր։

— Հինգշաբթի Պատրիարքարանի մէջ տեղի ունեցաւ Լալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ երաժշտապետ Մեծ Միհրան Էֆէնտի ձեռնդրանի նշանախօսութիւնն ընդ Օր. Գոհար Տէր Յովակիմեանի, ի ներկայութեան երկու կողմանց ազգականաց, և Կեր. Փոխանորդ Հայրն օրհնեց սոյն նշանախօսութիւնը։

Էջմիածնի վերայ հետեւեալ լուրերը կան վերջին եօթնեկի մէջ։

Արքեպիսկոպոսական Երկու Եպիսկոպոսաց մին՝ Տ. Ներսէս Խոնտապէրեան, յաքսորավայրէն չորեքշաբթի ուղևորելու ատեն Լոյովայա կայարանին մէջ Պարզեանց Տ. Սուքիսա եպիսկոպոսէ բաժնուելէ ետքը՝ սրտին սաստիկ ցաւէն կաթուածահար եղեր վախճանել է։ Իսկ միւսն՝ Տ. Սուքիսա եպիսկոպոս ժամանել է ի փողաւա յաքսորավայրն, և հիւանդութեամբ կը տառապի եղեր։

Չորրորդ կայ թէ՛ Երևանի և Վաղարշապատի ազգայինք մեծ դժգոհութիւն յայտնել են Սինդիկատի տնօրէն անդամ Սեդրակեանց Տ. Արիստակէս Եպիսկոպոսի դէմ, և թէ՛ մինչև իսկ ցոյցեր և յուզմունք եղեր են Էջմիածնի մէջ, և հետեւեալ փոխուել են վանքի բոլոր ծառայք և պահակներ։

Կաթողիկոսական տեղակալն յէջմիածնի հրաւիրել է զՍորէն վարդապետ Ստեփաննէ՝ ի պաշտօն խմբագրութեան Արարատ Ամսագրի։

Նորընտիր Սինդիկատներ՝ Տ. Արիստակէս Եպիսկոպոս Սեդրակեան և Տ. Բարթողիմէոս վարդապետ Գեորգեան ըստ օրինի հաստատութեան երեւոյնքն ընելով սկսել են վարել սինդիկատութեան պաշտօնը։

Տ. Բարթողիմէոս վարդապետ գանձապետ ընտրուել է։

Պատրիարքարանէ։

« Յայտնի է թէ մեր ազգային կրօնական և բարեգործական հաստատութիւնք, որպիսիք են եկեղեցիք, վանքայք, վարժարանք, հիւանդանոցք, որբանոցք և որ ի կարգին, մեր բարեպաշտ նախնայ առաքաններն նուիրատուութեան արդեամբք հիմնուած և կանգուն մնացած են՝ շնորհիւ պաշտպանութեան Օսմանեան Օգոստափառ Վեհապետաց։

« Այդ կարգի բարեգործական նուիրատուութիւնք՝ որոց պէտքն զգալի է հասնապարհը՝ այժմ ևս տեղի կունենան թէև, սակայն ոչ

այնքան առատութեամբ որքան էր ի հնումն. այդ նուազման պատճառն վերագրելի է զանազան նուիրատուութեանց, որով բարեպաշտ անձինք կը վարանին իրագործելու իրենց բարեգործական նպատակն և կամ կըսպասեն պատեհ առիթներու։

« Բարեպաշտ ազգայնոց մէջ կան այնպիսիք, որ կը խորհին թէ՛ իրենց ունեցած հարստութեանն բաժին մ'եթէ հանեն ազգային հաստատութեանց, կրնան օր մը կարօտ ըլլալ այն կալուածին կամ գումարին, զոր նուիրած են. և կան այնպիսիք, որ կը կարծեն թէ չեն կրնար կատարեալ ապահովութիւններ ձեռք բերել՝ ապագային մէջ իրենց կտակին ճշգրիտ գործադրութեան և յարատեւ շարունակութեան մասին։

« Իրաց այս վիճակին դարման տանելու և բարեգործական նուիրատուութիւններն Ազգին մէջ բազմացնելու նպատակաւ, Ազգ. Կեդ. Վարչութեան կտակաց Հոգաբարձութիւնն ուսումնասիրած իննելով այն զանազան ձևերն ու միջոցներն, որովք օրինաւորապէս կրնան կատարուիլ այդ կարգի նուիրատուութիւնք, տեսած է թէ կտակի (վասիլէթ) և նուէրի (հիպէ) ձևերէն զատ, որք կը գործադրուին արդէն և ծանօթ են մեր ժողովրդեան, կայ նաև վազքի յորումնաւոր նուէր ընելու եղանակն որ երեւմի մեր ազգին մէջ ևս ի գործ դրուած է օգտակար կերպով և որ սակայն այժմ գրեթէ մոռացութեան մատնուած է։

« Վազքի դրութեամբ նուէր ընելու միջոցն՝ ի մէջ այլոց, սա առաւելութիւնն ևս ունի որ ոչ միայն կատարելապէս և անվիճելի օրինաւորութեամբ կապահովէ նուիրատուին պայմանաց անխերի և յարատեւ գործադրութիւնն, այլ և իրաւունք ալ կուտայ իրեն՝ ի կենդանութեան իւր տրամադրութեան ներքեւ ունենալ և վայելել նոյն իսկ նուիրեալ կալուածն կամ գումարն, և յետ մահուան միայն թողուլ այն հաստատութեան, որու ի նպատակ վազք ըրած է։

« Եթէ նուիրատուութեան այդպիսի նպատակաւոր միջոցի մը գոյութեան և գործադրութեան եղանակի մասին տեղեկութիւններ տրուին մեր ժողովրդեան պարզութեամբ գործին օրինական հանգամանքներն, անշուշտ չատեր պիտի փութան օգուտ քաղել անկէ։

« Ուստի կտակաց Հոգաբարձութիւնն՝ որ Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեանն արտօնեալ է Վազքի դրութեամբ նուիրատուութիւններ ընելու եղանակն ևս ծանօթացնել Ազգին, պատրաստ է իրեն գիտող բարեպաշտ անձանց մանրամասնօրէն բացատրել նուիրատուութեան այդ ձևն, գործադրութեան միջոցներն ու պայմաններն, ընծայած առաւելութիւններն և ապահովութիւններն, որով կատարելապէս պիտի համոզուին թէ ո՞ր աստիճան նպատակաւոր է այդ միջոցի կիրառութիւնն նուիրատուութեան պատրաստելու մէջ։

« Հետեւապէս Ազգ. Պատրիարքարանն հրաւեր կը կարգայ մեր բարեպաշտ ժողովրդեան՝ հետեւիլ

մեր նախնեաց օրինակին, և բարեգործական նուիրատուութեամբ մանաւանդ Վազքներ հաստատելով՝ նպատակ ազգային կրօնական և բարեգործական հաստատութեանց պայծառութեան և զարգացման, որով և մշտնջենաւորել իրենց անունն և յիշատակն ազգիս մէջ։

« Կտակաց Հոգաբարձութիւնն ձեռք առած է արդէն պէտք եղած միջոցներն՝ իրեն գիտող անձանց նպատակին համեմատ օրինակն եղանակն ճշգրտելու և հարկ եղած ձևակերպութեանց փութով կատարման մասին ամէն դիւրութիւն և աջակցութիւն ընծայելու համար։

« Այն ազգայինք, որ հարկ կը դատեն այս մասին լիակատար տեղեկութիւններ ստանալ, կրնան ամէն չորեքշաբթի և ուրբաթ օրեր անձամբ կամ գրով գիտել Լալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խորհրդարանն, ուր հաստատուած է Հոգաբարձութեան գրասենեակն։

14 յոյ. 1894

Ի Պատրիարքարանի Հայոց ի Կ. Պոլիս

Պատճէն կոնդակին.

ԽՈՐԷՆ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ԲԵՐԵՍՈՍԻ ԵՒ ԵՆՈՐՀԻՒ ՍՈՒՐԲ ԶՈՒՅՈՒՅՈՒՄՍԻԱՐԵ Կ. ՊՈԼՍՈՅՆ ԵՒ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒՉ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎԻՃԱԿԱՅ

Ս. Եկեղեցեաց Աստուծոյ որ ի Մայրաքաղաքիս և յամենայն հայաբնակ դաւառս Օսմանեան Պետութեան, Գերապատեալ Սրբազան Եպիսկոպոսաց, բարեխնամ Առաջնորդաց և Վանահայրց, Պատրիարքական և Առաջնորդական Փոխանորդաց, բարեխնամ քարոզչաց, մաքրակենցաղ Աւագերիցանց, բարեկրօն հասնայից, շնորհունակ սարկաւազաց, քաղցրանուագ դպրաց, բարեխնամ զատարարական և Թաղական Խորհրդոց, աստուածասէր վաճառականաց, բարեպաշտ արհեստաւորաց, արանց և կանանց, ծերոց և տղայոց, երիտասարդաց և կուսանաց, մեծաց և փոքունց և այլ ամենայն չափու հասակի ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր հաւատացեալ որդւոց Մօրս լուսոյ Կաթողիկէ և Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց ողջոյն քրիստոսաւանդ սիրոյ և օրհնութիւն աստուածային կալ մնալ միշտ պաշտպանեալ ընդ հովանեաւ ամենախնամ Աջոյն բարձրելոյ Հօր, քրիստոնէական կենօք սրբութեան, պարկեշտ և զգաստ կենցաղաւորութեամբ, զնալով յօրէն և ի պատուիրան Տեառն մինչև ի կէտ կոչման. ամէն։

Ընդ քրիստոսաւանդ ողջունիս և օրհնութեանն դիտութիւն լիցի Ձեզ, սիրելի որդեակք իմ ի Քրիստոս Յիսուս թէ՛

Մեր ազգն և Եկեղեցին դաւոր արկածից յեղաշրջութեանց ներքեւ անընդհատ ժամանակաւ յանձնարինս տառապելէ յետոյ՝ Նախնայաւորութիւն աստուածային իւր երկրպագելի ողորմութեան և գթութեան շնորհիւ հաճեցաւ պահպանել զայն և յանդորդ հանել ընդ հօգոյ պաշտպանութեամբ տիեզերակալ Թաղաւորութեան մեծի Տանն Օսմանայ. Մեծն այն աշխարհակալ և տիեզերայալով՝ որ ի ձեռաց Նախնայաւորութեան աւանդ ընկալաւ այս վշտաշարժ ժողովուրդը՝ զսա ինամով պահելու և մշակելու համար համարձակութիւն պարգեւեց նմա և արտօնեց որ պաշտէ իւր կրօնքը,

վարուի իւր ծիսովը, գործածէ իւր լեզուն. ի մի բան՝ ազգային նկարագրի յատկութիւն անփոփոխ պահելու և զարգանալու բարի բարի միջոցները համարձակ գործադրել։ Եւ, որպէս զի իւր այս արտօնած շնորհներն արդիւնաւոր կերպիւ ի գործ դրուին՝ հրամայուելով ի ձեռն կազմաւորեալ հոգեւոր իշխանութեան, ազգին հոգեւոր և կրօնական կեանքին անընդմիջական վերակացութիւնն է, իւր հովանաւորութեան ներքեւ առաւ և հաստատեց, ընդարձակածաւալ պետութեան այլ և այլ կողմերը տարածեալ և սիրեալ ժողովուրդն Հայոց ժողովեց այս հոգեւոր իշխանութեան դաւազանի ներքեւ, բայիցեց այս իշխանութեան վարչութեան մը պատշաճեալ բոլոր սեպհականութիւնը. հրամայեց զսա միայն ճանաչել զլուս և պատասխանատու ի վերայ համօրէն հոգեւորականաց և աշխարհականաց Հայ ազգին, և հաճեցաւ ի փոխարէն իւր իշխարհիկ և վեհանձն ողորմութեան՝ ի ձեռն այս հոգեւոր իշխանութեան՝ ընդունիլ հրեանաւորութեան, հպատակութեան և հաւատարիմ ծառայութեան շնորհապարտ ընծայաբերութիւն ի կողմանէ ազգին։

Հայ ազգն անշուշտ ի վաղընջուց ժամանակաց անտի ընդանկռելի շնորհս Օսմանեան պետութեան երախտագիտութեամբ զարմացեալ հպատակութեան և հաւատարմութեան պարտուց հաստուցման հետ գոհութեամբ և ուրախութեամբ սրտի կաթոթէ միշտ առ Աստուծոյ վասն յաշնութեան և խաղաղութեան աշխարհին և վասն անսասան պահպանման Օսմանեան փառապանծ գահուն։

Պատմական և դրական այնքան ապացոյցներու առջև, սիրելիք, որք կը հաստատեն մէկ կողմանէ այս բարեխնամ Թաղաւորութեան բազմապատիկ շնորհքներն և վեհանձնութիւններն, և միւս կողմանէ Հայ ազգին հաւատարմութեան անեղծանելի յատկութիւնը, ո՞րչափ տրամաւոր էր վերջին ատեններս մերայնոց մի քանի անխելահասից վերայ տեսնուելի մի այնպիսի վարմունք, որ գլխովին հակապատիկ էին անշուշտ, ազգին ընդհանրական օգուտն և բնաւորութեան իսկականին։

Կը յիշէք անշուշտ, երբ անցեալ տարի նոյն անվայել գործոց յանդգնողք արդարութեան ձեռքն ինկան, և ծանրապէս պիտի կրէին օրինաց խստութիւնը, և ահա նորին Կայսերական Վեհափառութիւն իւր առ հպատակ Հայ Ազգն ունեցած անելիլի սիրոյն և անգին համակրանաց նոր ապացոյց մը ևս տալու համար գթաց յանցաւորներուն վրայ և ներքեւ նոցա պատիժն իւր մեծ հոգւոյն յատուկ վեհանձն և գերազանցապէս անխածելի անյիշատարութեամբ, որով բազմաթիւ հարց, մարց, եղբարց, բարեկամաց և ազգականաց ողբ, լաց և արինւարատաւոր դադարեցան։ Անգին էր Կայսերական այս գթութիւն, անբաղդաւոր էր այս առթիւ Հայ ազգին հանրութեան վերայ ու-

նեցած սիրոյն աստիճանը. ուստի յայնժամ ծանուցանելով ամեն կողմ այս շնորհին մեծութիւնը, յատուկ հեռագրովք հրամայեցաւ եկեղեցեաց մէջ աղօթքներ մատուցանել առ Աստուծոյ՝ վասն բարեբաւտիկ կենդանութեան մեր ամենասիրելի Վեհապետին, և անմուտաց յիշմամբ երախտագիտ մնալ առաջի մեծութեան կայսերական բարձր շնորհին։

Յետ այսպիսի ծանրակշիռ իրողութեան, սիրելի որդեակք իմ ի Քրիստոս, տարակոյս չկայ թէ արժան էր խրատուիլ, զգաստ և արժուն գտնուիլ յանդիման որ և է անարժան թեղադրութեանց, որ ազգին պատուոյն և հաստատեալ շահերուն կըսպառնան, և բացարձակապէս հրաժարիլ այնպիսի անվայել գործերէ. սակայն ցաւով սրտի կը լսուի, որ միշտնի անձինք դարձեալ նոյն վարմանց մէջ գտնուիլ կը յանգնեն, չեմ կրնար ըմբռնել, թէ այսպիսիք ինչպէս չեն զգար յանդգնութեան ծանրութիւնը, որով ոչ միայն զբարկութիւնն Աստուծոյ և զդատաստան կը հրաւիրին իրենց վրայ՝ անաստեղծով Աստուածային յայտնի պատուիրանաց, որ կը հրամայեն հաւատարմութիւն անկեղծ և հպատակութիւն կատարեալ առաջի մարմնաւոր իշխանութեան. այլ և ազգին հանրութեան արդար սրտմըտութիւնը, որ սկզբամբ հաւատարմութեան պարտուց կատարման մէջ կը փնտռէ իւր ազգային խաղաղութիւնն և անդորրութիւնը, և ոչ թէ անարժան և անհետեւական այնպիսի վարմանց մէջ որ ազգովին զբաղմունք և սրտի ցաւ լինելէ և իրենց վրայ յայտնի բարկութիւն աստուածային և խստութիւն օրինաւոր իշխանութեան հրաւիրելէ զատ՝ ուրիշ բընաւ հետեւանք չունի։ Մինչև ցե՛րք, սիրելիք, մինչև ե՛րբ այս յանդգնութիւն. մինչև ցե՛րք իրենց մով պիտի զբաղի Պատրիարքարանս, փոխանակ ներքին բարեկարգութեան և կրթական յառաջադիմութեան կարեւոր խնդրովք զբաղելու։ Ընդէ՛ր չեն յիշեր սուրբ Առաքելոյն յայտնի պատուիրանը, որ կըսէ. « Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութեամբ է, ի հնազանդութեան կայցէ. քանզի ոչ ուստեք է իշխանութիւն, եթէ ոչ յԱստուծոյ և որք ենն՝ յԱստուծոյ կարգեալ են։ Այսուհետեւ որ հակառակ կայ իշխանութեան, Աստուծոյ հրամանին հակառակ կայ, և որք հակառակն կան՝ անձանց դատաստանն ընդունին... զի Աստուծոյ պաշտօնեայ է քեզ ի բարիս... զի ոչ եթէ վայրապարածեալ է սուսեր ընդ մէջ. Աստուծոյ սպասաւոր է վրէժխնդիր ի բարկութիւն այնմ, որ զայն գործիցէ։ Վասն որոյ հարկ է հրեանաւորել՝ ոչ միայն վասն բարեկարգութեան, այլ և վասն խղճի մտացն » Հովմ. ԺԳ. 1-6։ Առաւելեալ այս պատուիրանը, մըտածեցէք սիրելիք, թէ ինչ ծանրակշիռ սպառնալեաց ձեռով կը բացատրուի իշխանութեան անհնազանդը, կըսէ սուրբ Առաքեալը, ուղղակի Աստուծոյ անհրեանաւոր և հետեւապէս պատժոյ արժանի է. հարկ է հնազանդել

Հայաստանի իշխանութեան՝ ոչ միայն վասն զի կրնայ պատժել զանոնք, այլ և սրտի ան-
կեղծ և կատարեալ հաւանու-
թեամբ։ Ոչ միայն վասն իւր-
անձնական, այլ և վասն խղճի մը-
ցն։ յայտնի է ուրեմն, թէ
պարտական այսպիսի պատուիրանի
և ազգին իսկական օգտին հա-
կաւորակ անվայել վարմունքներ
բացարձակապէս դատապարտելի
են։

Բայց ցաւալի է, որ այս յայտ-
նի իմաստութեանց և ազգին
յայտնի շահուց հակառակ դուր-
սին ոմանք բացէն այլ և այլ
թերթեր և յօդուածներ կը հրա-
տարարեն և կաշխատին ներսէն
իրենց անձնական շահուն գործիք-
ներ ճարել, որով կարգ մը ան-
հոգիներ միամտաբար խաբուե-
ալ կը մղուին գործակցել այն-
պիսեաց, որ ազգին համար աշ-
խատի կը ձևանան, այլ իրական-
որ բոլորովին հակառակն է։ Եթէ
այսպիսի անհոգիներուն թիւն
և օրինակը չաւանդ, տարակոյս
չկայ որ ազգը պիտի տուժէ։

Եթեմք միորձով պիտի տեսնենք
վերջինիս, և պիտի զարմանանք
այն դարուն առաքինութեան վը-
րայ՝ յորում մեր հայրերն ի հը-
նուսն ազգին և եկեղեցւոյ պահ-
պանման համար հարկ եղած խո-
հանքներն և իմաստութիւնը ու-
նեցան։ և ընդհակառակն պիտի
ամայնեմք այս դարուն լուսաւո-
րութեան վրայ՝ յորում լուսաւոր
մտք և բազմաճիւղ գիտութեանց
արդիւնքներն պիտի կորսնցնենք
այսինքն ժամանակաց մէջ մեր
հայրերուն շահածնեցը։

Ստոյգ, է մի քանի անխելա-
հասներուն գործը ընդհանուր
ազգին անմեղութեան համար
խնդրոյ տակ չկրնար դնել, և
մեր Օգոստոսիաւ Վեհապետին
ազգին հանրութեան վրայ ունե-
ցած վատահոգութեան և համա-
կրանաց աստիճանը մասնաւոր
մարդոց երեսէն բնաւ չպակսիր։
Բայց սակայն այս ալ ստոյգ է որ
պարզ և միամիտ հասարակու-
թեան առջև վտանգին ծուղակը
միշտ լարուած մնալով հետզհե-
տէ գայթակղութիւնք և գէոր-
մունք կը յաճախեն, բազումք
տարապարտուց կը փնտաւին,
ազգային կառավարութեան գոր-
ծելոյ շրջանակը կը նեղուի, ընդ-
հանրական խնդիրները երեսի վը-
րայ մնալով մասնաւորներով ըզ-
բաղեալ կը պաշարուին։ Ի մի
բան թէ և յանցաւորը մարդիկ
ոմանք կըլլան բայց նոցա յան-
ցանաց և սխալանաց հետեւեալքը
ազգին յառաջագիւտական ընթա-
նի վրայ ծանրապէս կազդէ։

Ուստի կաղաչեմ սիրովն Յի-
սուսի Գրիգորի, և կը յորդո-
րեմ դամենեան, որ զգոյշ կե-
նան և զիրեարս զգուշացնեն։
Առաջնորդաց վրայ պարտք կը-
դնեմ որ խրատեն և զգուշացնեն
իրենց հօտն։ Բահանայից՝ որ իւր-
բատեն իրենց ժողովուրդը։ Ծնո-
ղաց՝ որ հակեն իրենց զաւակաց
ընթացքին վրայ։ և առ հաս-
րակ բոլոր ժողովուրդեան կը պատ-
ուիրեմ որ մեր այս հայրական
խրատուց ծանրակշիւթիւնն ըմ-
բռնեն և զգուշանան։ Կը պատ-
ուիրեմ, այո՛, ինչպէս երբեմն
սուրբ առաքեալն Պօղոս Թեսա-

լոնիկեցի հաւատացեալաց պատուի-
րեց յասելն և Լսեմ զոմանց ի
ձէնց թէ ստահակութեամբ գնան։
Գործ ինչ ոչ գործեն, այլ յու-
լացեալք հետաքրքիր չըլին։ . .
Եթէ ոչ ոչ հնազանդեացի բանիս
մերոյ թղթովդ այդուիկ՝ դուք
նշանակեալիք գնա, և մի խառնա-
կիչիք ընդ նմա, զի պատկառես-
ցի։ ք. Թես. 3. 11-14։

Սուրբ Առաքելոյն այս խօսքն
համեմատ կը պատուիրեմ, սիրե-
լիք, որ այսպիսի ստահակներէ
զգուշանաք և զգուշացնէք, և
եթէ չեն զգուշանար, դուք մի
հետեւեք իրենց, հեռացէք և մի
գործակցիք, մի խառնակիչիք ընդ
նմա։ Կը պատուիրեմ որ հաւա-
տակութեան և հաւատարմու-
թեան պարտուց և կարգի ու կա-
նոնի հակառակ վարմանց մէջ եր-
բէք չգտնուիք, այլ դրական և
իրական կեանքի պարկեշտ առ-
մաններով՝ աստուածաշնորհու-
թեամբ, բարեկրթութեամբ և ա-
մենայն քրիստոնէական առաքի-
նութեամբ, ձեր միտքը, սիրտը
և հոգին զարդարէք։

Խաղաղութեանց պարգևողն
Գրիգորի տացէ՛ ձեզ խաղաղու-
թիւն յամենայն ժամ և յամե-
նայն իրս։

Ողջ Երուս, Տոբալ և Պատրիարքարանի
Հայոց Կոստանդնուպոլսոյ, յօթն
ամսեանց Նոյեմբերի յամի Եմր-
նաց 1891 եւ Հայոց ՌՅԽ
Թիւ 155

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական բժշկական վար-
ժարանի վերատեսուչ Սայիպ փա-
շայի համար 4000 զրուշ ամա-
թուշակ սահմանուեցաւ։

Վիեննայի օսմանեան դես-
պան Ջիա պէյ՝ որ մայրաքաղաքս
կը գտնուէր և մօտերս գնաց ի
պաշտօնավայրն, երկար տեսակ-
ցեր է Աւստրիոյ արտաքին գործոց
նախարար կոմս Գալնցիի հետ։
Կոմսն ծանօթութիւն տուեր է իւր
վերջին խաղաղասիրական ատե-
նախօսութեան վերայ, և յայ-
տարարեր է թէ Աւստրիոյ կա-
ռավարութիւնն Օսմանեան պե-
տութեան հետ բարուք յարաբե-
րութիւնները շարունակելու տը-
րամագիր է։ Ջիա պէյ կայսեր
ալ ներկայանալու և երկար տե-
սակցելու պատիւ ունեցեր է։

Կայսերական թիկնապահա-
պետ Ֆուատ փաշա և պալատան
քարտուղարներէն Գեազիր պէյ
որ Օգոս. Սուլթանի կողմանէ Լի-
վաթիա գնացած էին ի շնորհաւո-
րութիւն կայսեր և կայսրուհւոյ
Ռուսիոյ, - դարձան։ Ի Լիվաթիա
մեծ պատուով ընդունուեր են
կայսրէն և կայսրուհիէն։ պալա-
տան մէջ չքեղ կոչուք տրուեր,
և պատուանշանք ընծայուեր են։
Ի դիմաց Նորին Վեհափառու-
թեան շնորհաւորական թղթոյն
հետ ընծաներ ալ մատուցին։

Սիւրի թագաւորի եղբայր
Տամրոնի իշխանն և պարագայք
հինգշաբթի ի Պիւրէն ուղևորեցան
կայսերական Թալիա շոգեհաւով,
կայսերական պալատան և մեծ
եպարքոսի սպարանքին մէջ փա-
ռաւոր կոչուեցան տրուեցան ի
պատիւ այս իշխանին։ Պալատա-
կան կառօք շրջեցաւ մայրաքա-
ղաքիս մէջ և այցելեց կարևոր
չէնքերն ու հնութիւններն։

Վախճանեալ օպարայեալ
Սայիպ փաշայի ամսագրի ի-
կեար հանրմի համար 2526 թ. զը-
ամամթուշակ որոշուեցաւ։

Փարիզի Լ'Օրիան լրագրի
Նոյ. 15 (Բ. Լ.), Թանի Նոյ. 8,
և Բըվիւ Անսիքլուքէտիք հանդիսի
Նոյ. 1 թուով թերթերուն ի Թուր-
քիա մուտքն արգելուեցաւ կայ-
սերական հրամանաւ, ֆրանսիական
պարտականութեանց համար։

Չմիւռնիոյ նաւահանգիստն
համեմով անցեալ չորեքշաբթի
հինգ անգղիական մարտանաւք,
բարկի թնդանթներ արձակեր,
և փոխադարձ լսեր են կայսերա-
կան զօրանոցէն։

Գարահիսարը-սահիպի նա-
խորդ կառավարիչ ձէմիլ պէյ՝ որ
դատի ենթարկեալ էր, արդա-
րացաւ։

Խարբերդի կուսակալութե-
նէն հեռագրեալ է թէ՛ երկու
ամիս յառաջ Արապկիւրի մէջ Նան-
սուհ օղլու Սարգսի տունէն գո-
ղութիւն ընող երեք Հայք բռնը-
ռած և դատական իշխանութեան
յանձնուած են։

Արապկիւրի մէջ հրդեհ պա-
տահերով դատական պաշտօնա-
տունն և երեք յարակից խա-
նութք այրեր են։

Եգիպտոսի մէջ բժշկու-
թեան, դեղագործութեան, ակ-
նագութեան, ատամնաբու-
ժութեան և մանկաբարձութեան
արտօնութիւն ստանալու համար
երեք զրուշի դրոշմաւոր թղթով
մը կառավարութեան խնդրագիր
մատուցանել բաւական պիտի
համարուի այսուհետ։

Չմիւռնիոյ, Վուլայի, Սիւ-
րիսիսարի և Չէշմէի մէջ անցեալ
շաբաթ գիշեր ուժգին գետնա-
շարժներ պատահեր, և քանի մը
չէնքեր ֆրանսուեր են։

Վարնոյ նահանգի Գուզու-
լան գաւառակի նախնական դա-
տարանի անդամ և հարցաքննիչ
Գրիգոր Էֆենտի դատի ենթար-
կեցաւ, ամբաստանուելով թէ՛
իրեւ կասկածելի բանտարկեալ
Հիւսէյին աղայի որդւոյն խնդրա-
նաց և օրինաց հակառակ, զՀիւ-
սէյին բանտին մէջ երկար ժամա-
նակ թողած, և Հիւսէյին մեռած
է բանտին մէջ։

Պատահեալ, Աստիճան, Պաշտօն և
Պարգէն։ - Եֆենտիպարի կառավարիչ
կարգեցաւ Հիւսէյին նախկին կառավա-
րիչ Սայիպ փաշա։ - Սանկիէի երկրորդ
աստիճան Տրապիզոնի համանուն լը-
րագրի նախորդ խմբագիր Ահմէտ
Հիւսի Էֆենտի։ - Երրորդ աստիճա-
նի Օսմանիյէ պատուանշան՝ Ալի-
ուսուրդոյ նահանգի տոմարակալ Բէ-
ֆիշ պէյէն։ - Զորքորդ աստիճանի
Մէհմետիյէ պատուանշան՝ Բոտկորիցա-
յի օսմանեան փոխհրապտոս Գրիգոր
Էֆենտի։

Դ Ր Ա Մ Ս Կ Ա Ն

Կ. Պոլս 16 Նոյեմբեր 1891

Օսմանեան Գոնսուլիտէ. . . 18-27
Րուսիայի Երկաթուղի. Ֆրանք 57-50
Թրամուէյ. Լ. Օ. 580-
Օսմանեան լիւրան 100 զրուշէն
Մէհմետիյէ. 101-20
Մէթալիք. 98-
Հինգնոց. 102-
Վեցնոց. 101-20
Րուսիայի թղթադրամ. . . 9-42
Թաւֆիյէ. 21-
Ռուսիոյ Բոլ. 89-20
Գաղղական լիւր. 87-3
Անգլիական. 110-4
Գրիգորի. 51-15

Լրագրոյ հետ բաժանորդա-
գրութեան դր և հաշիւ ունեցող-
ներէ կը խնդրուի վճարել անյա-
պալ և զմեզ հարկաւորել ընդ-
հանրապետական արտադրու-
թիւնը.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տէրութեանց վարչական
մեծամեծաց մէն մի շարժմանէն,
ուղևորութեանց և այցելութեանց
գուշակութիւններ և մակաբերու-
թիւններ ընելով տէրութեանց
ներքին և մասնաւոր արտաքին
աշխարհավարութեան ընթացից
վերայ տեղեկութիւն տալ համա-
րող կարգ մը արուեստաւորք բա-
ւական զբաղեալ են այս օրերս
Ռուսիոյ արտաքին գործոց նա-
խարար Պ. Կիրսի այցելութեամբ
ի Փարիզ և ի Պէրլին։ Սոքա բա-
ւական չհամարելով գրել Պ. Կիրսի
ի Փարիզ ժամանումն, նախագա-
հին և նախարարաց կողմանէ ե-
ղած ընդունելութիւններն, և
տեսակցութեանց այսչափ կամ
այնչափ ժամ տեւելն, կը հրա-
տարարեն թէ Ռուսիոյ և Գաղղի-
ոյ հետ դաշնակցութեան մը գիրք
տարած է առ ի ստորագրել։ Այլ
Պ. Կիրսի Փարիզէ ի Պէրլին երթա-
լը ի նկատի առնելով անհաւա-
նական կը համարին ռուս-գաղ-
ղական դաշնակցութեան թղթի
մը ստորագրութեան լուրն, և
կը հետեցունեն թէ Պ. Կիրսի ի
Փարիզ և ի Պէրլին այցելութիւնը
յունին աշխարհավարական ունէ
նպատակ. և թէ Պ. Կիրսի Պետեր-
պոլէ ելաւ շրջագայի ի
հանգիստ անձին, ինչպէս կը օրու-
թիւնը ի սկզբան անդ ուղևորութեան։

Մոսկուայի մէջ ալ երկու
մեծ առևտրական տուներ անա-
կացեր են 2 ական միլիոն ռուպլի
պարտքով։

Պէրլինի ճարտական դես-
պանն իմանալով որ Չինաստանի
Ղուրբըն զրկուած ճարտն նաւա-
տորմիլին համար կըսուի թէ չինաց
հետ պիտի միանայ և եւրոպաց-
ւոց դէմ ելնէ, - փութացեր է
ծանուցանել Գերմանիոյ կառա-
վարութեան թէ ճարտական նա-
ւատորմին զրկուած է, որպէս
զի երբ Չինաստանի դէմ եւրո-
պական նաւատորմիդը միահա-
մուռ շարժում մը ընեն, միանայ
նոցա հետ։

Գերմանիոյ կառավարու-
թիւնը Շիլլպուրդի կողմերն հրա-
ցանի նոր գործարան մը կը կա-
ռուցանէ։ Այս գործարանին
յատկացեալ 42000 գործաւորք
առ այժմ պիտի աշխատին առ-
ժամանակեայ հիւղակներու մէջ։

Պէրլինէ լուր ելած է թէ
Գերմանիոյ նախարարապետ դո-
րաւար Գաբրիլի մեծ սեղանաւո-
րաց ոմանց հետ տեսակցութեան
առթիւ դիտեր է թէ՛ այլ ևս
հարկ է վերջ տալ ռուսական ար-
ժէթղթոց անկման համար ի գործ
դրուած միջոցներուն, վասն զի
եթէ դեռ շարունակուին, Գեր-
մանիոյ մէջ դրամական սոսկալի
տագնապ մը յառաջ պիտի գայ։

Ի Կոփլաս, Արմաւիր քա-

ղաքի մօտերը, նախորդ ամսոյ
28 ին գիշերը, առաջակը յար-
ձակելով թղթատարական կառաց
վերայ՝ գործակալաց մին սպան-
ներ, ուրիշ մը և կառապանը վի-
րաւորեր, և 34000 ռուպլի յա-
վըրտակեր փախեր են։

Ռուսիոյ կայսրն կայսերա-
կան տան գանձէն 50 միլիոն
ռուպլի դրաւ՝ սովեալ նահանգաց
նպատամատոյց կեդրոնական
յանձնախմբի տրամադրութեան
ներքեւ։

Չինաց կառավարութիւնն,
ըստ նոր տեղեկութեանց, բաւա-
կան յաջողութեւն զսպել Եւրոպաց-
ւոց դէմ յարձակող խուժանն։
6000 լիւրա վճարեր է անգղիական
հպատակաց ֆլանսուց փոխաբէն։
700000 ֆրանք ալ՝ Վիւլիէ ձիգ-
վիթաց։ Ցակաւին պիտի վճարէ
ուրիշ տէրութեանց ֆլանսեալ հը-
պատակաց ալ։

Եգիպտոսի իշխանութիւնը,
տարւոյս սկիզբէն մինչև ցարդ,
երկաթուղիներէ 185000 եգիպ-
տական ոսկի աւելի հասոյթ ու-
նեցեր է՝ նախորդ տարւոյ նոյն-
չափ ժամանակի հասութիւն հետ
բաղդատմամբ։ Հեռագրական
հասոյթն՝ վարձուց զեղջման պատ-
ճառաւ՝ առ այժմ սակաւ մի նը-
ուազ կը տեսնուի, սակայն յոյս
կայ թէ մինչև ցլախման տարւոյս
նախորդ տարւոյ հասութիւն աւելի
պիտի լինի։

Փիէֆի մէջ կառավարու-
թիւնը 150 զինուորան վախեց,
զորս հրէայք կը շահեցունէին։

Ի Լոնտոն մեծ հետաքրքրու-
թեան առարկայ եղած է կին մը,
որ թէ և մարմնով նիհար է և ի
վերին երեսս տկար կերևի, բայց
կրնայ ծագիւ մատին կործանել
ամենազօրաւոր մարդ մը։

Յունաստանի հեռագրական
պաշտօնէից մին 16000 ֆրանք
գողնալով փախեր է։

Ժամանակէ մը հետէ Պի-
րէն գտնուող աւստրիական նա-
ւատորմն երկուշաբթի ի Միտիլի
ուղևորեր է։

Ի Ռուսաստան շոգեկառաց
կարաւան մը Օթթուշա դետոյն
կամիջէն անցնելու ատեն, գծէն
ելնելով՝ և կառք սառուցեալ
Ղուրն ինկեր, 23 հոգի մեռեր և
40 հոգի ծանր վիրաւորուեր են։

Ինֆլուէնցա հիւանդութիւն
նը կը տիրէ արդ Խրեմի Լիվաթիա
գիւղաքաղաքի մէջ ալ, ուր ինչպէս
յայտնի է՝ կը գտնուին Ռուսիոյ
կայսրն ու կայսրուհին։ Այս հիւ-
ւանդութեան մեռեր է կայսե-
րական պալատան վերատեսուչ
Օպօլէնսքի իշխան, և կայսերա-
կան թիկնապահներէն կոմս Վո-
րոնցովսկի ալ պառկած է։

Փարիզի անգղիական դես-
պան Լորտ Լիթոն ամսոյս 12 ին
մեռեր է՝ կուրծքի հիւանդու-
թեամբ։

Յունաստանի թագաւորն ու
թագուհին՝ որ քանի մը ամէն հե-
տէ Եւրոպիոյ մէջ կը շրջագայէին,
անցեալ շաբաթ օր Աթէնք վերա-
դարձան։ Նախարարք, մետրա-
պոլիտն, քաղաքապետն, մեծա-
մեծք և բազմութիւն ժողովուրդեան
ընդ առաջ ելեր են. սակայն ա-
ռանց օրէն ցոյցի, թագաւորն
դատեր մահուան պատճառաւ։

Ի Պէրլին, Սիէկիտ Սպարա-
համ անուն սեղանաւոր մը, Կի-

